

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวิรุฬห์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๒๓/๒๕๖๘

วันที่ ๒๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบแล้ว เห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” และมาตรา ๓๗ วรรคสาม บัญญัติว่า “การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้น

เพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์ สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิ บรรดาที่ได้รับ ความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น”

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ เป็น บทบัญญัติในหมวด ๑ การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์โดยการเวนคืน ส่วนที่ ๔ เงินค่าทดแทน โดยมาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “เงินค่าทดแทนที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิไม่ไปขอรับเงินภายในสิบปีนับแต่วันที่หนังสือแจ้งหรือ วันที่ปิดประกาศ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน”

เห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็น กฎหมายกลางเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนุญ มาตรา ๓๗ ที่รับรอง และคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยตราขึ้นเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ ให้มีบทบัญญัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนุญกำหนดว่าการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น รวมทั้ง การเวนคืนเพื่อนำอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนไปชดเชยให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูก เวนคืน ในกรณีที่หน่วยงานที่เวนคืนไม่ได้ใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืน ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือมีอสังหาริมทรัพย์เหลือจากการใช้ประโยชน์ หากเจ้าของเดิมหรือทายาท ประสงค์จะได้คืน ต้องคืนให้แก่บุคคลดังกล่าว โดยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระยะเวลาการขอคืน การคืน และการเรียกคืนค่าทดแทนให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติไม่ครบถ้วน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ โดยมาตรา ๔๘ บัญญัติ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔

ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องที่ว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ที่กำหนดให้เงินค่าทดแทนที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิไม่ไปขอรับเงินภายในสิบปีนับแต่ วันที่มีหนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน มีเนื้อหาสาระเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๔

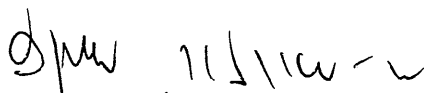
ว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลผู้เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนเพิ่มเติมไปอีก
ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผลของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว
จึงทำให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ที่มี
ผลใช้บังคับในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗
วรรคสามนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นกฎหมายหลักในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับกิจการอันจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะตามที่
กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนการเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ว่า ในระหว่างการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืน เมื่อคณะกรรมการ
ประกาศกำหนดราคาอสังหาริมทรัพย์เบื้องต้นแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเจรจาตกลงซื้อขายและกำหนด
เงินค่าทดแทนได้ในราคาที่ไม่เกินราคาอสังหาริมทรัพย์เบื้องต้นที่คณะกรรมการกำหนด หากเจ้าของตกลง
ขายอสังหาริมทรัพย์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำสัญญาซื้อขายกับเจ้าของโดยเร็วตามแบบที่เจ้าหน้าที่
กำหนด และให้พนักงานเจ้าหน้าที่จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วัน
ทำสัญญาซื้อขาย ทั้งนี้ ให้ถือว่าได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว นับแต่วันชำระเงิน
ตามมาตรา ๒๕ กรณีที่เจ้าของรายได้ไม่ตกลงขายอสังหาริมทรัพย์ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของเจ้าหน้าที่นับแต่วันที่
พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ แต่เจ้าหน้าที่จะเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้ก็ต่อเมื่อ
ได้จ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนแล้วตามมาตรา ๓๑ ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน
ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่าหากผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่มารับเงิน
ภายในกำหนดเวลา เจ้าหน้าที่จะดำเนินการวางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง การวางเงิน
ค่าทดแทนให้กระทำโดยการนำเงินไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน
ในชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และเงินค่าทดแทนที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิ
ได้รับเงินค่าทดแทนไม่ไปขอรับเงินภายในสิบปีนับแต่วันที่หนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศ ให้ตกเป็น
ของแผ่นดินตามมาตรา ๔๘ เห็นได้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๔๘ ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน
ต้องร้องขอรับเงินค่าทดแทนภายในสิบปีนับแต่วันที่หนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศ หากไม่ดำเนินการ
ภายในกำหนดเวลา ให้เงินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินนั้น เป็นเพียงมาตรการปลดปล่อยภาระและ
ความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐในการดูแลรักษาเงินค่าทดแทน โดยกำหนดให้หน่วยงานรัฐนำเงินดังกล่าว
ไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสินในชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน
ซึ่งหากล่วงพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว ก็ให้หน่วยงานรัฐหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในเงิน

ค่าทดแทนนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักงบประมาณแผ่นดินที่ต้องมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณภายในกำหนดระยะเวลาของปีงบประมาณนั้น ไม่ให้นำเงินงบประมาณไปเก็บไว้นานเกินสมควรโดยไม่มีการใช้ประโยชน์ ซึ่งการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แม้จะมีเงื่อนไขสำคัญเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะอันเป็นสิ่งยืนยันความชอบธรรมของรัฐในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยการเรียกร้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบหรือสนับสนุนคุณค่าแห่งการดำรงอยู่ของรัฐด้วยการที่ต้องยอมสละสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญภายใต้เงื่อนไขบางประการเพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะก็ตาม แต่การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นการจำกัดสิทธิที่กระทบสาระสำคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลมากที่สุด โดยกีดกันเอาผลประโยชน์ในทรัพย์สินอันมีผลเป็นการตัดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง รัฐจึงต้องมีกลไกค่าทดแทนเพื่อชดเชยเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ถูกระทบสิทธิจากการที่รัฐบังคับให้บุคคลนั้นต้องเสียสละแก่ส่วนรวมเป็นพิเศษ ซึ่งนอกจากหลักการการเวนคืนจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายอันมีวัตถุประสงค์จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ และต้องดำเนินการโดยพอสมควรแก่เหตุแล้ว การเวนคืนจะต้องมีการชดเชยค่าทดแทนเสมอ จึงจะเป็นการเวนคืนที่ชอบด้วยกฎหมาย การที่มาตรา ๔๘ กำหนดให้เงินค่าทดแทนที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิไม่ไปขอรับเงินภายในสิบปีนับแต่วันที่มิหนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศให้ตกเป็นของแผ่นดิน เป็นกรณีที่รัฐใช้อำนาจเวนคืนอสังหาริมทรัพย์อย่างไม่เป็นธรรมตามสมควร จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของเอกชนโดยการบีบบังคับเอาทรัพย์สินของเอกชนมาเป็นของรัฐจนถึงขั้นสูญเสียกรรมสิทธิ์แต่ไม่ดำเนินการใดเพื่อเยียวยาชดเชยค่าทดแทนความเสียหายแก่เอกชนผู้ถูกระทบสิทธิจนถึงที่สุด เป็นแต่เพียงการดำเนินมาตรการอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ของรัฐจากการหลุดพ้นความรับผิดชอบในเงินค่าทดแทนและการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินที่ยึดถือเพียงความสะดวกของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้นโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของบุคคลผู้เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนและยังไม่คำนึงถึงกรณีที่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนอาจมีเหตุขัดข้องที่ทำให้ไม่สามารถใช้สิทธิของตนได้ตามกำหนดระยะเวลาทั้งที่รัฐใช้อำนาจในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์อันกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ขัดกับหลักการคุ้มครองกรรมสิทธิ์ซึ่งเป็นสิทธิเด็ดขาด สูงสุด และมีลักษณะถาวรผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์มีสิทธิสมบูรณ์ในการใช้สอย จำหน่ายหรือจ่ายโอน และทำลายหรือรักษาคุณค่าในทรัพย์สินของตนได้ เมื่อรัฐได้ใช้อำนาจฝ่ายเดียวตรากฎหมายเอาไปซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนแล้วสิทธิในการได้รับเงินค่าทดแทนจึงเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกระทบสิทธิจากการดำเนินมาตรการเวนคืนของรัฐที่ไม่ควรต้องเสียไปไม่ว่ากรณีใด ๆ และเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๔๘ เป็นเงินค่าทดแทนที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองให้รัฐต้องชดเชยให้แก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ เพื่อชดเชยเยียวยา

ความเสียหายจากการที่รัฐใช้อำนาจฝ่ายเดียวบีบบังคับเอากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคลนั้นมาเป็นของรัฐ ไม่ใช่เงินหรือทรัพย์สินที่ต้องตกเป็นของแผ่นดินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดหรือการกระทำทุจริต หรือกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินไม่มีทายาทหรือผู้รับพินัยกรรมตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น การจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลโดยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แม้จะกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะก็ตาม แต่การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นการจำกัดสิทธิที่ล่วงล้ำกรรมสิทธิ์ของบุคคลเกินไปกว่าความผูกพันที่พึงมีต่อสังคมส่วนรวม โดยผู้ถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ถูกจำกัดสิทธิมากกว่าบุคคลอื่นเป็นพิเศษ ไม่ใช่เป็นเพียงข้อจำกัดสิทธิที่บุคคลทั่วไปต้องถูกบังคับตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ค่าทดแทนที่เป็นธรรมจึงถือเป็นเงื่อนไขสำคัญของความชอบธรรมในการใช้อำนาจรัฐเวนคืนทรัพย์สินของเอกชน อันเป็นหลักประกันว่าความเสียหายของเอกชนจากการที่รัฐได้พินาศเอากรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไปโดยถาวรจะได้รับการชดเชยเยียวยาด้วยการชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ การที่มาตรา ๔๘ กำหนดให้เงินค่าทดแทนที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่ไปขอรับเงินภายในสิบปีนับแต่วันที่มีหนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน เป็นการกำหนดมาตรการเร่งรัดการใช้สิทธิร้องขอรับเงินค่าทดแทนอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ของรัฐ ซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลไม่ให้ได้รับเงินค่าทดแทนที่เป็นธรรมโดยสิ้นเชิง หากล่วงพ้นระยะเวลาดำเนินการร้องขอรับเงินค่าทดแทนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ไม่ได้เป็นมาตรการที่ทำให้รัฐบรรลुวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์แห่งการเวนคืนแต่อย่างใด เพราะกฎหมายดังกล่าวให้อำนาจรัฐในการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของเอกชนมาเป็นของรัฐได้อยู่แล้ว ภายใต้เงื่อนไขสำคัญว่ารัฐต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรมตามหลักการและสาระสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรองและคุ้มครองไว้ อีกทั้งรัฐอาจจัดให้มีมาตรการอันเป็นธรรมอื่นที่กระทบสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลน้อยที่สุดสำหรับกรณีที่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่สามารถใช้สิทธิร้องขอรับเงินค่าทดแทนตามกำหนดเวลาได้ และเมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์กับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแล้ว บทบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจรัฐตรากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์อันเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองและคุ้มครองไว้แล้ว รัฐก็ไม่ควรกำหนดมาตรการหรือเงื่อนไขใดที่จำกัดสิทธิของบุคคลในการได้รับเงินค่าทดแทนอีก แต่รัฐกลับกำหนดระยะเวลาสิบปีเป็นเงื่อนไขในการจ่ายเงินค่าทดแทน ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนสำหรับการต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์สาธารณะกับสิทธิหรือเสรีภาพที่บุคคลจะต้องสูญเสียไปอันเนื่องมาจากกฎหมายนั้น ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ที่กำหนดให้เงินค่าทดแทน

ที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิไม่ไปขอรับเงินภายในสิบปีนับแต่วันที่มีหนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อหลักนิติธรรม จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และกระทบต่อหลักการสำคัญของการเวนคืนที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองให้รัฐต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรม ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และ มาตรา ๓๗ วรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคสาม

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ